

ΠΟΛΙΤΙΚΗ Η ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ Ἀρθρ. γ'.

ΥΛΙΚΟΣ ΔΙΟΡΓΑΝΙΣΜ. ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ.

„Τοῦ πλούτου ἂν ἐπιθυμῇς νὰ λάβῃς νοστιμάδα,
Τοῦ κόπου πρῶτον νὰ γευθῇς, φίλε μου, τὴν πικράδα.“
Κιν. Γνώμ.

„Ἐὰν πλούσιος δὲ γίνῃς, μὴ ποτέ σου λησμονήσῃς,
Σ'τὴν καλύβην τοῦ πλησίον συχνὰ τ' ὄμμα σου νὰ στήσῃς.“
Πέρσ. Γνώμ.

Ἡ τροφή, ἡ σκέπη καὶ τὰ ἐνδύματα εἶναι αἱ φυσικαί
μας ἀνάγκαι. Ὁ ἄνθρωπος ἄλλως δὲν δύναται νὰ ἐξοι-
κονομήσῃ αὐτάς, εἰ μὴ διὰ τοῦ κόπου. Καὶ ὅταν μὲν
ὁ κόπος οὗτος περιορίζηται εἰς τὴν συλλογὴν ἀπλῶς τῶν
πρώτων ὑλῶν καὶ τῶν προϊόντων τῆς φύσεως, ἀποτελεῖ τὴν
καλουμένην Γεωργικὴν, ὅταν δὲ, εἰς τὴν μόρφωσιν
αὐτῶν κατὰ διαφόρους ἀνάγκας, τὴν χειροτεχνίαν,
καὶ τελευταῖον, ὅταν περιορίζηται εἰς τὴν μετακο-
μιδὴν αὐτῶν κατὰ τὰς χρείας μας, ἀποτελεῖ τὸ Ἐμπό-
ριον. Διὰ τῶν τριῶν δετούτων ὁμοῦ ὁ ἄνθρωπος δύναται νὰ
προμηθεύσῃ τὰς χρείας του, νὰ ἐπαυξήσῃ τὰς ὕλας καὶ
τὰ προϊόντα, ἐνῶ ἄλλως ἀφινομένη εἰς ἑαυτὴν ἡ Φύσις,
μόλις ἠδύνατο νὰ ἐξοικονομήσῃ πολλὰ φειδωλὴν τροφήν
εἰς μικρότατον ἀριθμὸν τοῦ ἀνθρωπίνου γένους.

Οἱ τρεῖς οὗτοι τῆς πολιτικῆς οἰκονομίας κλάδοι, (δύ-
νάμενοι νὰ ὑποδιαιεθῶσιν εἰς πολλοὺς ἄλλους) ἔχουσι
μεγάλην πρὸς ἀλλήλους ὁμοιότητα, καθότι καὶ οἱ τρεῖς
ἄλλοι κυρίως δὲν δύνανται νὰ πράξωσι παρὰ ἢ νὰ κατα-
στήσωσιν ἐπωφελῇ καὶ χρήσιμα πράγματα ἅτινα πρότε-
ρον δὲν ἦσαν τοιαῦτα, ἢ νὰ ἐπαυξήσωσιν ἐπὶ πλέον τὴν
ὠφέλειάν των. Ὁ γεωργὸς, σπείρων κόκκον σίτου φέροντα
ἀκολούθως δεκαπλάσια ἢ εἰκοσιπλάσια, δὲν προάγει
βέβαια τὸ προϊόν τοῦτο ἐκ τοῦ μηδενὸς, ἀλλὰ (βοηθού-
μενος ὑπὸ ἰσχυροῦ προστάτου τῆς φύσεως), κάμνει ὥς-
τε διάφοροι ὕλαι ἐντὸς τῶν στοιχείων τῆς γῆς, τοῦ ἀέρος
καὶ τοῦ ὕδατος διεσκορπισμέναι νὰ μετασχηματιθῶσιν
εἰς κόκκους σίτου. Τὸ κηκίδιον, τὰ ῥινίσματα τοῦ σιδήρου,

καὶ τὸ ἀραβικὸν κόμμι εὐρίσκονται κατ' ἰδίαν εἰς τὴν φύσιν. Ὁ ἔμπορος καὶ ὁ χειροτέχνης συνενόουνσιν αὐτὰ ὁμοῦ, καὶ ἐκ τῆς συνθέσεως αὐτῶν προάγουσι τὸ μέλαν ὑγρὸν, ὅπερ μεταχειρίζονται εἰς διαφόρους χρείας. Ἡ σύμπραξις δ' αὕτη τοῦ ἐμπορίου καὶ τοῦ χειροτέχνου εἶναι ἀνάλογος μὲ τὴν τοῦ γεωργοῦ, ὅς τις πράττει σχεδὸν τὰ αὐτὰ μὲ ἐκείνους.

Ὁ ἄνθρωπος ἀφ' ἑαυτοῦ δὲν δύναται νὰ προάξῃ οὐδεμίαν ὕλην, δύναται ὅμως βοηθούμενος παρὰ τῆς φύσεως, ὡς εἴρηται, νὰ καταστήσῃ ὠφέλιμον τὴν ὕλην, τὸ ὁποῖον εἶναι ὁ σκοπὸς καὶ τὸ τέλος τοῦ κόπου του. Διὰ νὰ δόσῃ ὅμως ἀξίαν εἰς τι πρᾶγμα, δὲν ἀρκεῖ μόνος ὁ κόπος, ἀλλὰ χρειάζεται ἀκόμη καὶ ἄλλα τινὰ προϋπάρχοντα μέσα χωρὶς τῶν ὁποίων ἡ εὐφυΐα καὶ ἀγχίνοια ἤθελον μένειν ἀνενέργητοι. Ταῦτα δὲ εἶναι.

α'. Τὰ ὄργανα καὶ ἐργαλεῖα τῶν διαφόρων τεχνῶν. Ὁ γεωργὸς δὲν ἠδύνατο νὰ πράξῃ οὐδὲν χωρὶς τοῦ λίθου, τῆς ἀξίνης καὶ τοῦ πτύου του, ὁ ναύτης χωρὶς τῆς κώπης του, καὶ ὁ χαλκεὺς χωρὶς τῆς σφύρας καὶ τοῦ ἄκμωνός του.

β'. Τὰ χρησιμεύοντα πρὸς δαπάνην παντὸς συνεργούντος εἰς τὴν προαγωγὴν τοῦ ἔργου ἢ τοῦ προϊόντος. Ναὶ μὲν, ταῦτα γενικῶς ἀποδίδονται ἀκολούθως ἐκ τῆς τιμῆς τοῦ ἔργου ἢ τοῦ προϊόντος εἰς τὸ ὁποῖον ἐνασχολεῖται τις· ἀλλ' εἶναι ἀναγκαῖον νὰ καταβληθῶσι πρότερον.

γ'. Αἱ ἀκαλλιεργήτοι ὕλαι τὰς ὁποίας πρέπει νὰ μεταβάλλωμεν εἰς προϊόντα διὰ τοῦ κόπου. Αἱ ὕλαι αὗται πολλάκις γεννῶνται ἐξ αὐτῆς τῆς φύσεως, ἀλλὰ γενικώτερον εἶναι προϊόντα προϋπάρχαντος κόπου, ὡς ὁ σπόρος τοῦ σίτου, τὰ μέταλλα, ἅτινα ἐξήχθησαν διὰ τοῦ κόπου τοῦ μεταλλουργοῦ, βότανα μετακομισθέντα παρὰ τοῦ ἐμπορίου ἐκ τῶν περάτων ἰσως τῆς γῆς.

Ὅλων τῶν τοιούτων ἄρθρων ἡ ἀξία δύναται νὰ ὀνομασθῇ ἰσως καθ' ἡμᾶς Προακτικὸν Κεφάλαιον.

Καὶ τὰ νομίσματα δ' ἀκόμη τὴν σήμερον δύναται νὰ θεωρη-

δῶσιν ὡς ἄρδρον τοῦ Προακτικοῦ κεφαλαίου, καὶ ὅσον μεταχειρίζονται αὐτὰ πρὸς εὐχολίαν τῆς μεταλλαγῆς τῶν προϊόντων, ἄνευ τοῦ ἑποίου ὁ προκαταβληθεὶς κόπος ἤθελεν εἶσθαι κατὰ μέγα μέρος μάταιος.

Ἀκολουθῶς θέλομεν ἐξετάσει πῶς τὸ κεφάλαιον, ὑποκείμενον πάντοτε εἰς φθοράν, ἐνόσω εἶναι εἰς χρήσιν, κατὰ μίαν μορφήν, ἀναλαμβάνει ὑπὸ ἄλλην, μὲ πλειοπράν ἢ ὀλιγωτέραν αὐξήσιν τῆς ἀξίας του.

Ἀρκεῖ δὲ τώρα νὰ σημειώσωμεν καὶ πάλιν ὅτι ἄνευ τοῦ κεφαλαίου ὁ κόπος δὲν δύναται νὰ προάξη οὐδὲν, καὶ ἐπομένως ὅτι τὸ κεφάλαιον πρέπει νὰ συνεργάζεται, διὰ νὰ εἴπωμεν οὕτω, μετὰ τοῦ κόπου.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΚΛΕΙΨΕΩΝ ΤΟΥ ΗΛΙΟΥ.

Δύω κυρίως ἐκλείψεις γίνονται ἐπαισθηταὶ εἰς ὅλους μας, ἡ τοῦ Ἡλίου καὶ ἡ τῆς Σελήνης. Καὶ ἡ μὲν τοῦ Ἡλίου ἐκλείψις γίνεται ὅταν ἐμπίπτῃ μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τῆς Γῆς ἡ Σελήνη, ἡ δὲ τῆς Σελήνης, ὅταν μεταξὺ αὐτῆς καὶ τοῦ Ἡλίου ἐμπίπτῃ ἡ Γῆ. Εἶναι δὲ αἱ ἐκλείψεις ἡ ὀλικαὶ, ὅταν ὅλος ὁ ἥλιακός δίσκος ἢ ὁ σεληναῖος ἐκλίπωσιν, ἡ μερικαὶ, ὅταν κατὰ μέρος μόνον. Καλοῦνται δὲ προσέτι καὶ κεντρικαὶ, ὅταν τὸ κέντρον τοῦ Ἡλίου, τῆς Γῆς καὶ τῆς Σελήνης ᾖ ἐπὶ τῆς αὐτῆς εὐθείας, καὶ δακτυλιοεἶδεῖς, ὅταν, ἐν ᾧ ἡ ἐκλείψις εἶναι κεντρικὴ, τὰ χεῖλη τοῦ πλανήτου φαίνονται εἰς σχῆμα δακτυλίου.

Ἡ παρατήρησις ὀλικῆς ἐκλείψεως τοῦ ἡλίου εἶναι ἄρκετὰ περίεργον πρᾶγμα. Ὁ Κλάβιος, γενόμενος αὐτόπτης τῆς συμβάσεως τὸ 1560 Αὐγούστ. 12, εἰς Κονίμβραν, ἥλιακῆς ἐκλείψεως, λέγει ὅτι τὸ σκότος ἦτον ἐπαισθητότερον τοῦ τῆς νυκτός, ὥστε δὲν ἔβλεπέ τις ποῦ νὰ θέσῃ τὸν πόδα, καὶ τὰ πετεινὰ ἐπιπτον ἐπὶ τῆς γῆς,